

Nkom

Vår dato 03.05.2022
Deres dato 23.03.2022
Vår referanse
Deres referanse

Høringsuttalelse om metode for avgrensning av geografiske markeder for fast bredbåndsaksess

Mediebedriftenes Landsforening (MBL) skal bidra til å styrke og verne ytringsfriheten, pressefriheten og informasjonsfriheten, som grunnleggende verdier i et demokratisk og åpent samfunn. MBL skal styrke og verne de publisistiske verdier som representeres av redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

MBL skal bidra til at et mangfold av økonomisk sunne medier kan fungere som det åpne samfunns arena for fri informasjon, samfunnskritikk og debatt.

MBL representerer ca. 325 medlemsbedrifter med ca. 10.000 ansatte: ca. 210 mediehus, herunder 190 aviser hvorav 150 er lokalaviser. Andre mediehus er kommersiell allmennkringkasting, magasiner og lokal-tv. MBL representerer også virksomheter tilknyttet mediehusene, bl.a. avistrykkerier og distribusjonsselskaper.

Vi viser til Nkoms høring av 23. mars om metode for avgrensning av geografiske markeder for fast bredbåndsaksess.

Oppsummering

- MBL er opptatt av å sikre god konkurranse og valgfrihet for forbrukere i bredbåndsmarkedet. For at norske medier skal oppfylle sitt samfunnsoppdrag er vi avhengig av en godt utbygd digital infrastruktur.
- MBL mener den sviktende konkurransen og mangelen på valgfrihet for forbrukerne kan bli en alvorlig trussel mot mediemangfoldet.
- De strukturelle problemene er knyttet til infrastrukturen som sådan, og ikke til aktørens markedsandel. Symmetrisk regulering bør derfor prioriteres som et alternativ til regulering gjennom sterk markedsstilling.

Konkurranse og valgfrihet er nødvendig

På vegne av norske mediebedrifter er MBL opptatt av å sikre god konkurranse og valgfrihet for forbrukere i bredbåndsmarkedet. For at norske medier skal oppfylle sitt samfunnsoppdrag er vi avhengig av en godt utbygd digital infrastruktur. Bredbånd er også essensiell infrastruktur både for forbrukere og næringsliv.

MBL er imidlertid svært bekymret for den svake konkurransen i bredbåndsmarkedet, og

manglende valgfrihet for forbrukerne, spesielt i fiber- og kabelnett. Markedsstrukturen i bredbåndsmarkedet er preget av få aktører, høye etableringsbarrierer og innelåsing av forbrukere. Et mindretall av forbrukere har reell mulighet til å velge mellom ulike bredbåndslleverandører, selv der det finnes teknisk dekning fra flere aktører. MBL viser her til analysen i Forbrukerrådets høringsvar, som vi stiller oss bak.

Et stort konkurranseproblem er at alle de store leverandørene av faste bredbåndstjenester – Altibox, Telia og Telenor – også tilbyr innholdstjenester som er koblet med bredbåndstjenesten. Selv om det er teknisk mulig å kjøpe bredbånd og innholdstjenester hver for seg, gjør kombinasjonen av koblingssalg, rabatter, avgifter og produktsammensetning at det er svært lite attraktivt for forbrukerne å kjøpe konkurrerende innholdstjenester, selv der dette er mulig. I praksis blir derfor markedsmakten overfor den enkelte forbruker på bredbåndstjenesten overført til innholdsmarkedet. Bredbåndssaktørene kan dermed direkte og indirekte påvirke hva slags innhold kundene har tilgang til og hva som blir løftet frem og konsumert.

Trussel mot mediemangfoldet

MBL mener den sviktende konkurransen og mangelen på valgfrihet for forbrukerne kan bli en alvorlig trussel mot mediemangfoldet. MBL vil i den sammenheng vise til stortingsflertallets merknader til St. meld. 28 (2020-2021) *Vår felles digitale grunnmur*. MBL noterer at Nkom i sin høring kun viser til de merknadene som gjelder betydningen av bredbåndssdekning, og unnlater å nevne flertallets bekymringer knyttet til virkningene av markedssvikt i bredbåndsmarkedet for mediemangfoldet og forbrukernes tilgang til informasjon.

Det er et tankekors at lokale fiberselskaper, som i stor grad er eid av kommuner og offentlige kraftselskaper, frivillig har valgt en modell hvor man gir én aktør et tjenestemonopol, når infrastrukturen i utgangspunktet er så velegnet til å levere konkurrerende tjenester og tilby valgfrihet for innbyggerne.

Både fiberaktørene og mobilaktørene fremhever at 5G og fast trådløst bredbånd vil være et konkurransedyktig alternativ til fiber, og at utbygging av 5G-nettene vil føre til effektiv konkurranse. MBL bemerker at alle disse aktørene ønsker å unngå regulering, og har egeninteresse i å gi et bilde av at infrastrukturkonkurranse vil fungere. MBLs vurdering er at forskjeller i kvalitet gjør at 5G ikke kan anses som et fullverdig substitutt til fiber. Uavhengig av de tekniske egenskapene vil imidlertid høye byttekostnader og innelåsingsmekanismer gjøre at infrastrukturkonkurranse ikke er effektivt i praksis. At det er samme aktørene som tilbyr fast mobilt bredbånd og fiber, vil også betydelig kunne redusere konkurranseeffekten av 5G. MBL vil oppfordre Nkom til å basere sine vurderinger av substituerbarheten mellom 5G og fiber på uavhengige fagmiljøer, og at man i markedsanalysen tar tilstrekkelig hensyn til hvordan markedet fungerer i praksis, herunder bruken av koblingssalg og innelåsende vilkår.

MBL mener også at parallell utbygging av fiberinfrastruktur er sløsing med samfunnets ressurser, som på sikt vil gi høyere priser og et dårligere tilbud til forbrukerne. Å stimulere til slik parallell utbygging er derfor ikke ønskelig. MBL vil klart fraråde at man begrenser reguleringstrykket for å stimulere til investeringer i parallelle nett.

Tjenestekonkurranse må sikres

Den sektorspesifikke reguleringen derfor må prioritere å sikre tjenestekonkurranse i de nettene som bygges ut. Hele verktøykassen i den nye ekomreguleringen må tas i bruk, herunder

symmetrisk regulering. Erfaringer fra Danmark viser at sterkere tilgangsregulering gir svært positive resultater for konkurransen og prisene i bredbåndsmarkedet, uten at det har ført til vesentlig reduserte utbyggingsinsentiver.

Her må det også legges vekt på at fiberutbyggingen er kommet langt i alle sentrale områder. Det er sannsynlig at utbygging til de «siste 10%» krever en viss grad av subsidiering. Det er avgjørende at slike insentiver til utbygging er strengt målrettede og knyttes opp til konkrete utbyggingsforpliktelser. Generelle insentiver, herunder regulatoriske fritak eller lettelser, vil etter MBLs vurdering føre til overinvestering i sentrale områder, og ikke nødvendigvis stimulere til å bygge i udekkede, og presumptivt ulønnsomme områder.

MBL viser til høringsvaret fra RiksTV, og deler RiksTVs bekymring for at regulering gjennom inndeling i geografiske markeder og utpeking av aktører med sterk markedsstilling vil være ressurskrevende og ta for lang tid. MBL mener også at denne modellen ikke adresserer det faktum at de strukturelle problemene er knyttet til infrastrukturen som sådan, og ikke til aktørens markedsandel. Symmetrisk regulering bør derfor prioriteres som et alternativ til regulering gjennom sterk markedsstilling.

Vennlig hilsen

MEDIEBEDRIFTENES LANDSFORENING

Randi S. Øgrey

Adm. dir.